MEJDS. 2020; 10:40.

Published online 2020 May. **Research Article**

Explaining the Effect of Family Status on the Comprehensive Well-being of Students Based on the Mediation Role of Academic Motivation

Ghasemi F[1], *Bagheri N[2], Sharifi HP[3]

Author Address
1. PhD Student in Educational Psychology, Islamic Azad University Roodehen branch, Roodehen, Iran;
2. Assistant Professor, Department of Psychology, Islamic Azad University Roodehen branch, Roodehen, Iran;
3. Associate Professor, Department of Psychology, Islamic Azad University Roodehen branch, Roodehen, Iran.
***Corresponding Author Email:** bagheri@riau.ac.ir

Received: 2019 November 10; **Accepted:** 2019 January 15

Abstract

Background & Objective: As demonstrated in prior research, an individual's response to adverse events is influenced by family context, such that the impact of cumulative adversity on individual health and well–being may vary depending on the level of family functioning. Self–determination theory (SDT) is a theory of human motivation that examines a wide range of phenomena across gender, culture, age, family, and socioeconomic status. Overall, motivational, learning, and educational problems and inadequate family environments make people at risk for health and well–being. The purpose of this study was to explain the effect of family status on the comprehensive well–being of students based on the mediation role of academic motivation.

Methods: The study method was a descriptive correlational type and the statistic population of this study consisted of all students from Islamic Azad University of Tehran units in the academic year 2016–2017 which 315 of them were selected by multi–stage sampling method. The study tools were comprehensive scale of well–being (Keyes et al. 2002), academic motivation scale (Vallerand et al. 1992) and family inventory (Beavers et al. 1985). To analyze the data, structural equation modeling, Amos software, maximum likelihood and the significant level of 0.05 were used.

Results: The internal academic motivation mediates the effect of the family status on the comprehensive well–being positively (p<0.001, β=0.2109) and external academic motivation mediate the effect of the family status on the comprehensive well–being negatively (p<0.001, β=–0.534).

Conclusion: According to the findings of this study, it seems individuals with adequate family status have more opportunities and possibilities for autonomy, self–expressiveness, self–awareness, and autonomy, which these psychological structures are internal motivational indicators and affect the individual's academic performance and comprehensive well–being.

Keywords: Academic motivation, Family status, Well–being.

[Downloaded from jdisabilstud.org on 2026-11-09]

[DOR: 20.1001.1.23222840.1399.10.0.33.2]

Copyright © 2016, MEJDS. This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License (http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) which permits copy and redistribute the material just in noncommercial usages, provided the original work is properly cited.

مجله مطالعات ناتوانی ۱۳۹۹؛ (۱۰):۴۰. :

انتشار برخط اردیبهشت ۱۳۹۹ مقاله پژوهشی اصیل

تبیین اثر وضعیت خانوادگی بر بهزیستی جامع دانشجویان براساس نقش میانجی‌گر انگیزش تحصیلی

فریده قاسمی[۱]، *نسرین باقری[۲]، حسن پاشا شریفی[۳]

توضیحات نویسندگان

۱. دانشجوی دکترا روان‌شناسی تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن، رودهن، ایران؛

۲. استادیار گروه روان‌شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن، رودهن، ایران؛

۳. دانشیار گروه روان‌شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن، رودهن، ایران.

***رایانامهٔ نویسندهٔ مسئول:** bagheri@riau.ac.ir

تاریخ دریافت: ۱۹ آبان ۱۳۹۷؛ **تاریخ پذیرش:** ۲۵ دی ۱۳۹۷

چکیده

زمینه و هدف: مشکلات انگیزشی و یادگیری و تحصیلی و نیز محیط‌های خانوادگی نامساعد افراد را درمعرض خطر مشکلات سلامت و بهزیستی قرار می‌دهد. پژوهش حاضر با هدف تبیین اثر وضعیت خانوادگی بر بهزیستی جامع دانشجویان براساس نقش میانجیگر انگیزش تحصیلی انجام شد.

روش‌بررسی: روش پژوهش توصیفی از نوع همبستگی و جامعهٔ آماری شامل تمام دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحدهای تهران در سال تحصیلی ۹۶ـ۱۳۹۵ بود که از میان آن‌ها ۳۱۵ نفر به‌روش نمونه‌برداری چندمرحله‌ای انتخاب شدند. ابزار پژوهش مقیاس بهزیستی جامع (کیز و همکاران، ۲۰۰۲) و مقیاس انگیزش تحصیلی (والرند و همکاران، ۱۹۹۲) و پرسشنامهٔ وضعیت خانواده (بیوورز و همکاران، ۱۹۸۵) بود. برای تحلیل داده‌ها از روش مدل‌یابی معادلات ساختاری و نرم‌افزار ایموس و بیشینهٔ برآورد احتمال و نیز سطح معناداری ۰/۰۵ استفاده شد.

یافته‌ها: نتایج پژوهش نشان داد که انگیزش تحصیلی درونی اثر وضعیت خانوادگی را بر بهزیستی جامع به‌صورت مثبت میانجیگری کرده ($p<۰/۰۰۱$، $\beta=۰/۲۱۰۹$) و انگیزش تحصیلی بیرونی اثر وضعیت خانوادگی را بر بهزیستی جامع به‌طور منفی میانجیگری ($p<۰/۰۰۱$، $\beta=-۰/۰۵۳۴$) می‌کند.

نتیجه‌گیری: براساس یافته‌های این پژوهش چنین به‌نظر می‌رسد که افراد دارای وضعیت خانوادگی مطلوب از فرصت و امکانات بیشتری برای خودمختاری، خودبیانگری، خودآگاهی، خودگردانی و خودافزایی برخوردار بوده که این سازه‌های روان‌شناختی از شاخص‌های انگیزش درونی است و بر عملکرد تحصیلی و بهزیستی جامع فرد تأثیر می‌گذارد.

کلیدواژه‌ها: انگیزش تحصیلی، بهزیستی، وضعیت خانوادگی.

حق انتشار محفوظ است © ۱۳۹۵، مجله مطالعات ناتوانی. این یک مقاله با دسترسی آزاد است که تحت مجوز اختیار_غیرتجاری ۴/۰ بین‌المللی (https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.fa) منتشر شده است که به شما اجازه می‌دهد که مواد منتشر شده در این مقاله را با شرط ارجاع مناسب به نسخهٔ اصلی، به‌طور غیرتجاری نسخه‌برداری و توزیع کنید.

[Downloaded from jdisabilstud.org on 2026-11-09]

[DOR: 20.1001.1.23222840.1399.10.0.33.2]

۱ مقدمه

سلامت حالتی پویا است که براساس آن افراد به‌طور مداوم خود را با تغییرات محیط داخلی و خارجی سازگار می‌کنند. برای دستیابی به سلامت نیاز است به‌طور جامع همهٔ ابعاد سلامتی مدنظر قرار بگیرد (۱-۳). روان‌شناسی مثبت‌نگر فقدان بیماری‌های روانی و وجود سطوح بیشتر بهزیستی را به‌عنوان سلامت روان تلقی می‌کند (۴). درواقع بهزیستی به ارزیابی و درک شخصی افراد از کیفیت زندگی‌شان شامل کیفیت کنش‌های اجتماعی و روان‌شناختی و هیجانی اطلاق می‌شود (۵). دانشجویان جمعیتی خاص هستند که در گذار از مدرسه به دانشگاه تحت‌تأثیر عوامل چندگانهٔ خانوادگی و اجتماعی درمعرض مشکلات سلامت قرار می‌گیرند (۶). مشکلات انگیزشی و یادگیری و تحصیلی و نیز محیط‌های خانوادگی نامساعد افراد را با خطر معضل‌های سلامت و بهزیستی مواجه می‌سازد (۱۰ـ۷). انگیزهٔ پیشرفت تحصیلی از اهمیت خاصی برخوردار است و تأثیر به‌سزایی در پیشرفت تحصیلی آن‌ها دارد (۱۲،۱۱).

خودتعیین‌گری[1] که به برآورده‌شدن نیازهای روانی اساسی انسان در زمینهٔ خودمختاری و ارتباط و شایستگی وابسته بوده، پیش‌بینی‌کنندهٔ پیشرفت تحصیلی مطلوب است (۱۵ـ۱۳). نظریهٔ خودتعیین‌گری پیشنهاد می‌کند که افراد از سه نیاز روان‌شناختی بنیادین برخوردارند: شایستگی؛ خودمختاری؛ دررابطه‌بودن. رضایت از این نیازهای اساسی باعث ارتقای رویه‌های انگیزشی مطلوب و حالت‌های انگیزش خودمختارانه و درونی است که منجربه سلامت روان‌شناختی و تسهیل تعامل مؤثر با جهان بیرون می‌شود (۱۶). میرکمالی و همکاران براساس نتایج حاصل از پژوهش خود پیشنهاد کردند انگیزهٔ پیشرفت تحصیلی با ایجاد روحیه و توانی مضاعف، موفقیت تحصیلی دانشجویان را به‌دنبال دارد. مسیر انگیزه و انگیزش انسان از سلامت روان او تأثیر می‌پذیرد و بر عملکرد و سلامت وی اثر می‌گذارد. این مسیر منطقی خود، بستری برای تعریف سیاست‌ها و راهبردهای اثربخش و کارآمد در رویارویی با دانشجویان و نیازها و موقعیت آنان فراهم می‌کند (۱۷).

خانواده مانند هر نظام اجتماعی دارای نیازهای اولیه است که از میان آن‌ها می‌توان به احساس ارزش‌مندی، امنیت جسمانی، صمیمیت، تعلق و وابستگی، احساس مسئولیت، اعتماد، نیاز به تأیید دیگران، نیاز به شادی و موفقیت اشاره کرد که زیرمجموعه‌ای از نیازهای روانی‌ـ اجتماعی هستند (۱۸). خانواده مانند هر نظامی، از عناصری چند تشکیل شده که در تعامل با یکدیگرند و کارکرد مجموعهٔ این عناصر تحت‌عنوان وضعیت خانواده شناخته می‌شود. وضعیت خانواده بسته به توانایی در هماهنگی با تغییرات، حل تضادها و تعارض‌ها، همبستگی بین اعضا و موفقیت در اعمال الگوهای انضباطی، رعایت حد و مرزِ بین افراد، اجرای مقررات و اصول حاکم بر این نهاد با هدف حفاظت از کل نظام خانواده است. کفایت اجتماعی عواملی چون مهارت‌های ارتباطی و مسئولیت تصمیم‌گیری را در بر می‌گیرد (۱۹). در الگوی سیستمی وضعیت خانوادهٔ بیورس (۲۲ـ۲۰) دو بعد کفایت و سبک‌ها نشانگر میزان سلامت و بدکارکردی وضعیت خانواده است؛ به‌طوری‌که بعد کفایت قدرت و رهبری والدین، صمیمیت، راهبردهای حل تعارض مسئله‌مدار، ابرازگری، مسئولیت‌پذیری، نفوذپذیری، خلق و لحن، تعارض‌های حل‌نشده و همدلی و بعد سبک‌ها نیازهای وابستگی، تعارض‌های آشکار و پنهان، فضای شخصی، جرئت‌ورزی، پرخاشگری و ابراز هیجان‌های مثبت و منفی را شامل می‌شود.

در این راستا، نجفی و همکاران پیشنهاد کردند خانوادهٔ کارا یعنی خانواده‌ای که در آن بین اعضا مکملیت وجود دارد و از ویژگی‌های این خانواده برون‌سازی متقابل اعضا با نیازهای یکدیگر، مرزهای روشن و منعطف، قدرت حل تعارض و حل مسئله و ایجاد تغییر متناسب با چرخهٔ حیات خانواده و ابرازگری است (۲۳). نتایج پژوهش عبادی و برون یک‌فرایند والدینی محتمل را نشان داد که در آن تعارض زناشویی و نظارت والدین می‌تواند بر انگیزهٔ تحصیلی دانش‌آموزان تأثیر بگذارد (۲۴). دادفر و همکاران در پژوهش خود دریافتند که عوامل خانوادگی شامل نابه‌سامانی و مشکلات در خانواده با افت تحصیلی رابطهٔ معنادار دارد (۲۵). اصغری و همکاران پیشنهاد کردند پیوستگی و هماهنگی والدین با یکدیگر و سیستم کارآمد خانواده و عملکرد مطلوب آن و نیز بهزیستی روان‌شناختی از عوامل مؤثر در شکل‌گیری باورهای خودکارآمدی تحصیلی در دانشجویان است (۲۶).

بهزیستی یکی از سازه‌های مهم بهداشت روان بوده که شناسایی عوامل تأثیرگذار در آن در دانشجویان بسیار مهم است (۲۷). رشد روزافزون تعداد دانشجویان و خلأ تحقیقاتی نظام‌دار در زمینهٔ احساس ذهنی بهزیستی در جامعهٔ ایرانی، خصوصاً دربارهٔ دانشجویان و اهمیت احساس بهزیستی در آن‌ها به‌عنوان قشر جوان و آینده‌ساز جامعه (۱) بر اهمیت انجام پژوهش حاضر می‌افزاید. نیاز به بهره‌گیری از روان‌شناسی مثبت‌نگر باتوجه به مزایای آن برای ناتوانی‌های روان‌پزشکی (۲۸)، ضرورت بررسی عوامل مرتبط با احساس بهزیستی را به‌عنوان یکی از ابعاد مهم سلامت در دانشجویان نشان می‌دهد. با نگاهی بر آنچه مرور شد به‌نظر می‌رسد انگیزش تحصیلی و بهزیستی نه‌تنها بر یکدیگر تأثیر می‌گذارند، بلکه از عوامل دیگری نظیر وضعیت خانوادگی نیز اثر می‌پذیرند؛ ازاین‌رو پژوهش حاضر قصد داشت که به بررسی متغیرهای وضعیت خانوادگی و انگیزش تحصیلی و بهزیستی در قالب یک‌مدل بپردازد و هدف اصلی پژوهش تعیین رابطهٔ بین وضعیت خانوادگی با بهزیستی جامع با میانجیگری انگیزش تحصیلی در دانشجویان بود.

۲ روش‌بررسی

روش پژوهش توصیفی از نوع همبستگی و جامعهٔ آماری شامل تمامی دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران بود. با مراجعه به دانشگاه‌های آزاد شهر تهران ۳۱۵ دانشجو با درنظرگرفتن نسبت ۱۰ تا ۲۰ آزمودنی به‌ازای هر متغیر مشاهده‌شده (۲۹) و احتمال ریزش نمونه به‌صورت نمونه‌برداری چندمرحله‌ای انتخاب شدند.

ـ مقیاس بهزیستی جامع[2] : مقیاس بهزیستی ذهنی توسط کیز و همکاران در سال ۲۰۰۲ ساخته شد و دارای ۴۵ گویه است که سه خرده‌مقیاس بهزیستی روان‌شناختی شامل ۱۸ گویه در طیف لیکرت هفت‌درجه‌ای از بسیار مخالف= ۱ تا بسیار موافق= ۷ و بهزیستی

[1]. Self-determination theory

[2]. Comprehensive Scale of Well-being

[Downloaded from jdisabilstud.org on 2026-11-09]

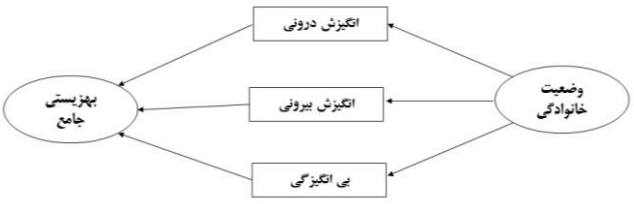
[DOR: 20.1001.1.23222840.1399.10.0.33.2]

هیجانی دارای دوازده گویه در طیف لیکرت پنج‌درجه‌ای از اصلاً= ۱ تا تمام مدت= ۵ و بهزیستی اجتماعی شامل پانزده گویه در طیف لیکرت هفت‌درجه‌ای از بسیار مخالف= ۱ تا بسیار موافق= ۷ را ارزیابی می‌کند (۳۰). کیز و همکاران برای این ابزار ضرایب آلفای کرونباخ ۰/۴۰تا۰/۹۱ و ساختار سه‌عاملی به‌عنوان روایی آن گزارش کردند (۳۰). جوشن‌لو و همکاران نیز در سال ۱۳۸۵ برای این مقیاس ضرایب آلفای کرونباخ را در دامنه‌ای از ۰/۴۳تا۰/۸۵ و ساختار سه‌عاملی متشکل از بهزیستی اجتماعی و روان‌شناختی و هیجانی به‌دست آوردند (۳۱). در این پژوهش ضرایب آلفای کرونباخ ابزار در دامنه‌ای از ۰/۷۱تا۰/۸۵ بود.

ـ مقیاس انگیزش تحصیلی[1]: مقیاس انگیزش تحصیلی والرند که توسط والرند و همکاران در سال ۱۹۹۲ ساخته شد، شامل ۲۸ گویه است که سه خرده‌مقیاس انگیزش درونی و انگیزش بیرونی و بی‌انگیزگی را در طیف لیکرت هفت‌درجه‌ای از اصلاً=۱ تا کاملاً=۷ تحت ارزیابی قرار می‌دهد (۳۲). والرند و همکاران در سال ۱۹۹۲ برای این ابزار ضرایب آلفای کرونباخ را در دامنه‌ای از ۰/۶۴تا۰/۸۵ و همبستگی خرده‌مقیاس‌های آن را با علاقهٔ درونی گانفرید و اجتناب از کار نیکولز و جهت‌گیری تکلیف نیکولز به‌عنوان شاخصی از روایی همگرا گزارش کردند (۳۲). ویسانی و همکاران نیز ضرایب آلفای کرونباخ این ابزار را برای خرده‌مقیاس‌های انگیزش درونی و انگیزش بیرونی و بی‌انگیزگی به‌ترتیب ۰/۸۴ و ۰/۸۶ و ۰/۶۷ و تحلیل عاملی تأییدی با برازندگی کامل به‌دست آوردند (۳۳). در این پژوهش ضرایب آلفای کرونباخ برای خرده‌مقیاس‌های انگیزش درونی و انگیزش بیرونی و بی‌انگیزگی به‌ترتیب ۰/۸۸ و ۰/۸۷ و ۰/۸۶ بود.

ـ پرسشنامهٔ وضعیت خانواده[2]: این پرسشنامه را بیوورز و همکاران در سال ۱۹۸۵ ساختند که شامل ۳۶ گویه است و پنج خرده‌مقیاس تعارض، ارتباط، پیوستگی، رهبری و سلامت خانواده را تحت ارزیابی قرار می‌دهد (۲۰). بیوورز و همکاران برای این ابزار ضرایب آلفای کرونباخ را در دامنه‌ای از ۰/۸۴تا۰/۸۸ و همبستگی آن را با ابزار ارزیابی خانوادهٔ مک‌مستر[3] به‌عنوان شاخصی از روایی این مقیاس گزارش کردند (۲۰). در پژوهش حاضر به‌منظور ارزیابی روایی عاملی پرسشنامهٔ وضعیت خانواده، تحلیل عاملی تأییدی با استفاده از نرم‌افزار آموس[4] و برآورد بیشینهٔ احتمال[5] انجام شد. اگرچه بررسی شاخص کای‌اسکوئر[6] (χ^2) نشان داد که ($p<$۰/۰۵، ۲۰۱۸/۳۰۴=χ^2) مدل با داده‌های گردآوری‌شده برازش قابل قبول ندارد، درمقابل شاخص کای‌اسکوئر نرم‌شده[7] برابر با ۱/۹۷۱ و شاخص ریشهٔ خطای میانگین مجذورات تقریب[8] برابر با ۰/۰۷۷ و شاخص برازش تطبیقی[9] برابر با ۰/۹۴۶ بود؛ بنابراین می‌توان چنین استدلال کرد که داده‌های گردآوری‌شده از ساختار پنج‌عاملی پرسشنامهٔ وضعیت خانواده حمایت می‌کند. در این پژوهش ضرایب آلفای کرونباخ ابزار در دامنه‌ای از ۰/۶۵تا۰/۹۰ به‌دست آمد.

پس از آشنایی شرکت‌کننده‌ها با اهداف پژوهش و اطمینان از محرمانه‌ماندن اطلاعات شخصی و اعلام رضایت، آزمودنی‌ها وارد پژوهش شدند. تحلیل داده‌های گردآوری‌شده با استفاده از روش مدل‌یابی معادلات ساختاری و نرم‌افزار ایموس صورت گرفت. معیارهای ورود به پژوهش شامل رضایت آزمودنی برای ورود به پژوهش و گذشت حداقل مدت‌زمان دو سال از شروع تحصیل و نبود نیم‌سال مشروط در کارنامهٔ دانشجو بود. معیارهای خروج از پژوهش عبارت بود از: معلولیت‌ها و بیماری‌های جسمانی مزمن؛ بیماری‌های شدید روانی؛ دریافت روان‌درمانی یا دارو در طول سال گذشته؛ انصراف افراد از ادامهٔ همکاری. به‌دلیل اینکه در مرحلهٔ آخر دانشجویان به‌صورت آگاهانه وارد پژوهش شدند به رضایت آگاهانهٔ آن‌ها اکتفا کرده و مجوز برای اجرای پژوهش اخذ نشد. داده‌ها بااستفاده از نرم‌افزار آموس و برآورد بیشینهٔ احتمال و سطح معناداری ۰/۰۵ و نیز شاخص‌های نیکویی برازش مجذور کای با مقدار احتمال بزرگ‌تر از ۰/۰۵، ریشهٔ خطای میانگین مجذورات تقریب با نقطهٔ برش کوچک‌تر از ۰/۰۸، شاخص نکویی برازش تطبیقی با نقطهٔ برش کوچک‌تر از ۰/۹۰، شاخص نکویی برازش با نقطهٔ برش کوچک‌تر از ۰/۹۵ و شاخص نکویی تطبیقی با نقطهٔ برش کوچک‌تر از ۰/۹۵ با درنظرگرفتن مقادیر برازش ذکرشده توسط مایرز و همکاران در سال ۲۰۰۶ تحلیل شد (۳۴). مدل‌یابی مستلزم گذر از دو مرحلهٔ ارزیابی مدل اندازه‌گیری ازطریق تحلیل عاملی تأییدی و تحلیل مدل ساختاری از راه تحلیل مسیر است. در مدل اندازه‌گیری پژوهش حاضر چنین فرض شد که متغیر مکنون وضعیت خانوادگی به‌وسیله نشانگرهای تعارض خانواده، ارتباط خانواده، پیوستگی خانواده، رهبری متضمن و سلامت خانواده و متغیر مکنون بهزیستی جامع به‌وسیلهٔ نشانگرهای بهزیستی هیجانی و بهزیستی اجتماعی و بهزیستی روان‌شناختی سنجیده می‌شود.

شکل ۱. مدل مفهومی پژوهش

1. Academic Motivation Scale
2. Family Inventory
3. McMaster Family Assessment Device
4. AMOS
5. Maximum Likelihood
6. Chi Square
7. Normed Chi-Square
8. Root Mean Square Error of Approximation
9. Comparative fit index

[Downloaded from jdisabilstud.org on 2026-11-09]
[DOR: 20.1001.1.23222840.1399.10.0.33.2]

۳ یافته‌ها

در پژوهش حاضر ۳۱۵ دانشجو حضور داشتند که ۲۴۶ نفر (۷۸/۱درصد) از آنان زن و ۶۹ نفر (۲۱/۹درصد) دیگر مرد بودند. در بین شرکت‌کننده‌ها ۴۴ نفر (۱۴درصد) کمتر از ۲۰ سال، ۱۶۲ نفر (۵۱/۴درصد) ۲۰تا۲۲ سال، ۳۴ نفر (۱۰/۸درصد) ۲۳تا۲۴ سال و ۷۵ نفر (۲۳/۸درصد) بیشتر از ۲۴ سال داشتند. میانگین و انحراف استاندارد سن شرکت‌کننده‌ها به‌ترتیب ۲۳/۱۱ و ۵/۴۳ و میانگین و انحراف استاندارد معدل تحصیلی شرکت‌کننده‌ها به‌ترتیب ۱۷/۰۳ و ۱/۴۸ بود. همچنین ۴۵ نفر (۱۳/۳درصد) از شرکت‌کننده‌ها در خانوادهٔ سه‌نفری، ۱۵۱ نفر (۴۷/۹درصد) در خانوادهٔ چهارنفری، ۸۴ نفر (۲۶/۷درصد) در خانوادهٔ پنج‌نفری و ۳۵ نفر (۱۱/۱درصد) در خانواده‌های بیشتر از پنج نفر زندگی می‌کردند.

جدول ۱. شاخص‌های برازندگی مدل اندازه‌گیری و ساختاری پژوهش

شاخص‌های نیکویی برازش	مجذور کای	ریشهٔ خطای میانگین مجذورات تقریب	شاخص نکویی برازش	شاخص نکویی برازش تطبیقی	شاخص نکویی تطبیقی
مدل اندازه‌گیری	۳۱/۵۳	۰/۰۵۶	۰/۹۴۶	۰/۹۷۶	۰/۹۸۵
مدل ساختاری	۱۶۲/۶۶	۰/۰۷۸	۰/۸۸۶	۰/۹۳۵	۰/۹۴۶

باتوجه به جدول ۱ به‌کارگیری تحلیل عاملی تأییدی نشان داد که مدل اندازه‌گیری پژوهش حاضر برازش پذیرفتنی با داده‌ها دارد. همچنین بررسی شاخص‌های برازندگی حاصل از آزمون مدل ساختاری پژوهش مشخص کرد که مدل با داده‌های گردآوری‌شده دارای برازش است.

جدول ۲. ضرایب مسیر کل و مستقیم و غیرمستقیم بین متغیرهای پژوهش در مدل ساختاری

	مسیرها	برآورد ضریب b	خطای معیار	برآورد ضریب استانداردشده β	مقدار احتمال
اثر کل	وضعیت خانواده← بهزیستی جامع	۱/۱۱۰	۰/۱۵۳	۰/۵۹۴	<۰/۰۰۱
	وضعیت خانواده← بهزیستی جامع	۰/۷۹۵	۰/۲۳۴	۰/۴۲۵	<۰/۰۰۱
	وضعیت خانواده ← انگیزهٔ تحصیلی درونی	۲/۲۵۷	۰/۲۳۶	۰/۷۳۵	<۰/۰۰۱
	وضعیت خانواده ← انگیزهٔ تحصیلی بیرونی	۰/۶۰۵	۰/۱۷۵	۰/۲۵۲	۰/۰۰۲
اثر مستقیم	وضعیت خانواده ← بی‌انگیزگی تحصیلی	−۰/۴۶۲	۰/۰۷۲	−۰/۴۶۵	<۰/۰۰۱
	انگیزهٔ تحصیلی درونی ← بهزیستی جامع	۰/۱۷۵	۰/۰۶۰	۰/۲۸۷	۰/۰۰۵
	انگیزهٔ تحصیلی بیرونی ← بهزیستی جامع	−۰/۱۶۵	۰/۰۴۲	−۰/۲۱۲	<۰/۰۰۱
	بی‌انگیزگی تحصیلی ← بهزیستی جامع	−۰/۰۴۴	۰/۱۱۵	−۰/۰۲۳	۰/۷۳۲
اثر غیرمستقیم	وضعیت خانواده← بهزیستی جامع	۰/۳۱۵	۰/۱۵۱	۰/۱۶۸	۰/۰۴۷

جدول ۲ نشان می‌دهد اثر کل (p<۰/۰۰۱، β=۰/۵۹۴) و اثر مستقیم (p<۰/۰۰۱، β=۰/۴۲۵) وضعیت خانوادگی بر بهزیستی جامع مثبت و معنادار است. همچنین اثر انگیزهٔ تحصیلی درونی بر بهزیستی جامع (p=۰/۰۰۵، β=۰/۲۸۷) مثبت و اثر انگیزه تحصیلی بیرونی بر آن (p<۰/۰۰۱، β=−۰/۲۱۲) منفی و معنادار مشاهده می‌شود. براساس نتایج جدول ۲ اثر غیرمستقیم وضعیت خانواده (p=۰/۰۴۷، β=۰/۱۶۸) بر بهزیستی جامع مثبت و معنادار است. در این راستا، منظور فرمول بارون و کنی به‌کار گرفته شد تا نقش منحصربه‌فرد هریک از مؤلفه‌های انگیزش تحصیلی در میانجیگری اثر وضعیت خانواده بر بهزیستی جامع معین شود.

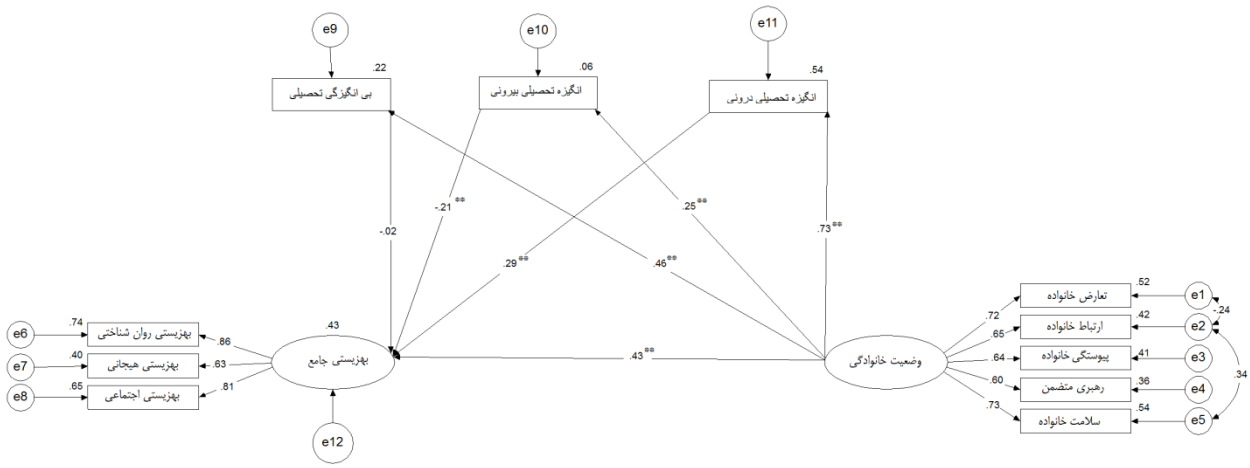
[Downloaded from jdisabilstud.org on 2026-11-09]

[DOR: 20.1001.1.23222840.1399.10.0.33.2]

جدول ۳. نقش منحصر به فرد هر یک مؤلفه‌های انگیزش تحصیلی در میانجیگری اثر وضعیت خانوادگی بر بهزیستی جامع

مسیرها	a	خطای معیار a	b	خطای معیار b	a*b	برآورد ضریب استانداردشده β	خطای معیار ab	Z
وضعیت خانوادگی ←[a] انگیزش درونی ←[b] بهزیستی	۲/۲۵۷	۰/۲۳۶	۰/۱۷۵	۰/۰۶۰	۰/۳۹۴۲	۰/۲۱۰۹	۰/۱۴۲۳	۲/۷۷
وضعیت خانوادگی ←[a] انگیزش بیرونی ←[b] بهزیستی	۰/۶۰۵	۰/۱۷۵	−۰/۱۶۵	۰/۰۴۲	−۰/۰۹۹۸	−۰/۰۵۳۴	۰/۰۳۹۱	−۲/۵۵
وضعیت خانوادگی ←[a] بی‌انگیزگی تحصیلی ←[b] بهزیستی	−۰/۴۶۲	۰/۰۷۲	−۰/۰۴۴	۰/۱۱۵	۰/۰۲۰۳	۰/۰۱۰۷	۰/۰۵۳۹	۰/۳۷۶

براساس جدول ۳ ملاحظه می‌شود از بین سه مؤلفهٔ انگیزش تحصیلی، انگیزش تحصیلی درونی اثر وضعیت خانوادگی را بر بهزیستی جامع به‌صورت مثبت ($p<۰/۰۰۱$، $\beta=۰/۲۱۰۹$) و انگیزش تحصیلی بیرونی اثر وضعیت خانوادگی را بر بهزیستی جامع به‌شکل منفی ($p<۰/۰۰۱$، $\beta=-۰/۰۵۳۴$) و در سطح معناداری میانجیگری می‌کند.

شکل ۲. مدل ساختاری پژوهش در تبیین اثر وضعیت خانواده بر بهزیستی جامع دانشجویان براساس نقش میانجیگر انگیزش تحصیلی

۴ بحث

هدف پژوهش حاضر تعیین رابطه بین وضعیت خانوادگی با بهزیستی جامع با میانجیگری انگیزش تحصیلی در دانشجویان بود. نتایج نشان داد که مدل ساختاری پژوهش با داده‌های گردآوری‌شده برازش دارد و از میان مؤلفه‌های انگیزش تحصیلی، انگیزش تحصیلی درونی اثر وضعیت خانوادگی را بر بهزیستی جامع به‌صورت مثبت و انگیزش تحصیلی بیرونی اثر وضعیت خانوادگی را بر بهزیستی جامع به‌شکل منفی میانجیگری می‌کند. این یافته‌ها با نتایج حاصل از پژوهش‌های نجفی و همکاران (۲۳)، عبادی و برون (۲۴)، دادفر و همکاران (۲۵) و اصغری و همکاران (۲۶) هم‌راستاست.

در تبیین یافته‌های حاصل از پژوهش حاضر می‌توان چنین عنوان کرد که گفت‌وشنود و همنوایی و همسان و همگن‌شدن به‌لحاظ اعتقادی و نگرشی در تعامل‌های خود با یکدیگر ازجمله الگوهای ارتباطی پیش‌بینی‌کنندهٔ انسجام و پیوستگی و راهبردهای مقابله با تنش در خانواده‌ها است. تأکید بر پیوستگی میان اعضای خانواده و پرهیز از تعارض‌های بین‌فردی از شاخص‌هایی بوده که در خانواده با الگوی ارتباطی همنوایی زیاد، دیده می‌شود (۳۵). کنش‌ها و مهارت‌هایی و وضعیت خانوادگی مطلوب از فرصت و امکانات بیشتری برای اشاره دارد که خانواده را در رویارویی با موقعیت و نیازهای جدید یاری می‌دهد و موجب برقراری تعادل و انطباق دوبارهٔ آنان می‌شود و نحوهٔ تعامل بین اعضای خانواده می‌تواند بر شیوهٔ حل تعارض اثرگذار باشد. افرادی که در خانواده از مهارت‌های ارتباطی خوبی در کنار انسجام و احترام برخوردارند ارزیابی مثبت و دیدی وسیع‌تر به جنبه‌های مختلف موضوع ناسازگارانهٔ ایجادشده داشته و در برخورد با مسائل و مشکلات اغلب از راهکارهای مسئله‌مدارانه و راهبردهای مثبت تنظیم هیجان استفاده می‌کنند. ازطرفی‌دیگر اشخاصی که در خانوادهٔ خود مهارت‌های ارتباطی لازم و شیوهٔ حل مسئله را به‌طور نظام‌مند کسب نکرده باشند اغلب در مواقع تنیدگی‌زا و چالش‌برانگیز برای حل تعارض از شیوه‌های ناکارآمد مانند راهکارهای منفی تنظیم هیجان بهره می‌گیرند (۳۶). علاوه‌براین، هرچه والدین پذیرنده‌تر باشند، راهبردهای استفاده از شیوه‌های مقابله‌ای غیرمفید و متمرکز بر عاطفه را کاهش می‌دهند. در این خانواده‌ها مهارت‌های ارتباطی و توانایی مقابله با مشکلات زیاد است و از آن‌جاکه روابط خانواده گرم و صمیمی توأم با پذیرش بوده، باعث کاهش مشکلات رفتاری می‌شود (۳۷،۳۸). افراد دارای حمایت خودمختاری، خودبیانگری، خودآگاهی، خودگردانی و خودافزایی

[Downloaded from jdisabilstud.org on 2026-11-09]

[DOR: 20.1001.1.23222840.1399.10.0.33.2]

برخوردارند که این سازه‌های روان‌شناختی بر انگیزش و عملکرد تحصیلی فرد تأثیر می‌گذارد (۳۹).

در نظریهٔ خودتعیینگری انگیزش شامل انگیزش درونی و انگیزش بیرونی و بی‌انگیزشی می‌شود که در پیوستاری از انگیزهٔ بیرونی تا انگیزهٔ درونی قرار دارد (۴۰،۴۱) و سه نیاز خودمختاری و شایستگی و ارتباط را که زیربنای رفتار بوده، در بر می‌گیرد (۴۲). زمانی‌که نیاز به ارتباط برآورده شود، فرد در ارتباط با دیگران احساس پیوند و فهمیده‌شدن دارد و حس حرمت نفس زیاد و ارزش‌مندی و توان‌مندی را تجربه می‌کند. نیاز به شایستگی، هنگامی ارضا می‌شود که فرد تکالیف چالش‌برانگیزی را برعهده بگیرد و در آن تسلط یابد. ادراک شایستگی، منجربه انگیزهٔ درونی برای انجام تکالیف و دنبال‌کردن فعالیت‌های چالش‌انگیز می‌شود؛ بنابراین احتمالاً زمانی‌که شخص توانایی‌های خود را برای انجام موفقیت‌آمیز تکالیف باور کند، احساس اشتیاق، سرحال‌بودن، خسته‌نبودن و فرسوده‌نبودن می‌کند (۴۳،۴۴). همچنین نیاز به خودمختاری را به‌صورت احساس اختیار و اراده‌داشتن در انجام کارها و تمایل ذاتی برای تجربهٔ رفتار ترتیب داده‌شده توسط خود شخص، تعریف کرده‌اند (۴۵). محیط‌های حامی خودمختاری و استقلال‌طلبی با برانگیختن انگیزش درونی و خودمختار زمینهٔ تحقق نیازهای روان‌شناختی را فراهم می‌کند (۴۶). چنانچه به این نیازها در محیط تحصیلی توجه شود و محیط پاسخ‌گوی این نیازهای ذاتی باشد، ارزیابی‌های فرد از خود (ادراک صلاحیت و ادراک خودپیروی و ادراک پیوستگی) را شکل می‌دهد. این ارزیابی‌ها زودگذر نیست و عقاید راسخ ماندگاری است که کنش را هدایت می‌کند (۴۷). حمایت از استقلال عمل و حمایت هیجانی دانشجویان بر فرایندهای نظام خود (ارضای نیازهای اساسی شایستگی و خودمختاری و ارتباط) تأثیر می‌گذارد و به‌واسطهٔ آن الگوهای مختلف درگیری و پیامدهای ناشی‌از آن را (تحصیلی و اجتماعی و هیجانی) شکل می‌دهد. ارتباط سازه‌ها در این مدل چرخشی است؛ به این صورت که درگیری و پیامدهای آن تحت‌تأثیر عوامل محیطی هستند و درعین‌حال خودشان نیز بر این عوامل تأثیر می‌گذارند (۴۸). مفهوم سلامت و بهزیستی چیزی فراتر از نبود اختلال‌های روانی بوده و عبارت است از: ۱. خوب‌بودن ذهنی؛ ۲. ادراک خودکارآمدی؛ ۳. استقلال و خودمختاری؛ ۴. کفایت و شایستگی؛ ۵. وابستگی میان‌نسلی ۶. خودشکوفایی توان‌مندی‌های بالقوهٔ فکری و هیجانی (۴۹).

هر پژوهشی اگرچه در ماهیت به‌دنبال ارتباط بین عوامل و میزان تأثیر آن است، در بطن خود مجموعه محدودیت‌هایی را خواهد داشت. پژوهش حاضر نیز از چنین امری مستثنی نبوده و دارای محدودیت‌هایی بدین‌شرح بود: در مطالعهٔ حاضر پژوهشگر قادر به بررسی نقش متغیرهای دیگر ازجمله تفاوت‌های جنسیتی نبود؛ لذا پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آتی متغیرهای مذکور ارزیابی شود. از جهت کاربرد یافته‌های این پژوهش نیز توصیه می‌شود با آموزش خانواده و والدین در قالب کارگاه‌های آموزشی با عناوین حل تعارض، مهارت‌های ارتباطی و پیوستگی، رهبری و پویایی خانواده و ارتقای سلامت خانواده برای خانواده‌های دارای کودکان‌ونوجوانان سنین کمتر می‌توان علاوه‌بر پیشگیری، سطح عملکرد خانواده و متعاقباً انگیزش تحصیلی درونی و بهزیستی جامع کودکان‌ونوجوانان و بزرگسالان جوان را افزایش داد.

۵ نتیجه‌گیری

براساس یافته‌های این پژوهش افراد دارای وضعیت خانوادگی مطلوب از فرصت و امکانات بیشتری برای خودمختاری، خودبیانگری، خودآگاهی، خودگردانی و خودافزایی برخوردار هستند. این سازه‌های روان‌شناختی از شاخص‌های انگیزش درونی است و بر عملکرد تحصیلی و بهزیستی جامع فرد تأثیر می‌گذارد که ادراک خودکارآمدی، استقلال، خودمختاری، کفایت و شایستگی را در بر می‌گیرد. بنا به آنچه عنوان شد، انگیزش تحصیلی، از عوامل مهم و زمینه‌ای سلامت روان و عملکرد تحصیلی دانشجویان است که دانشگاه‌ها با اهتمام در برآورده‌ساختن عامل‌های مرتبط با آن، ازجمله ایجاد فضای یادگیری و فضای آموزشی مطلوب و هدف‌مند و متمرکز بر ارتقای انگیزش درونی دانشجویان می‌توانند به ارتقای سلامت جامع آنان کمک کنند. برنامه‌ریزی‌های منظم دانشگاه‌ها و شفاف‌کردن انتظارات و وظایف دانشجویان و توجه به کیفیت زندگی و وضعیت خانوادگی آنان، از دیگر راهبردهایی است که به سلامت جامع دانشجویان منجر می‌شود. براساس نتایج حاصل از پژوهش حاضر باید عوامل مؤثر بر سلامت دانشجویان شناسایی و مرتفع گردد تا با کاهش این عوامل، موفقیت و پیشرفت تحصیلی آن‌ها تسهیل شود.

۶ بیانیه

در آخر به نبود تضاد منافع نویسندگان اشاره می‌شود. این پژوهش حاصل طرح پژوهشی مستقلی بوده که بدون حمایت مالی سازمان خاصی صورت گرفته است.

[Downloaded from jdisabilstud.org on 2026-11-09]

[DOR: 20.1001.1.23222840.1399.10.0.33.2]

References

1. Emamishgaroudi A, Kheiri M, Farmanbar R, Atrkarroushan Z. A survey on Subjective well-being and related factors in student of Guilan University of Medical Sciences (GUMS). Iranian Journal of Health Education and Health Promotion. 2014;2(1):27–36. [Persian] http://journal.ihepsa.ir/article-1-113-en.pdf
2. Bruijning JE, van Rens G, Fick M, Knol DL, van Nispen R. Longitudinal observation, evaluation and interpretation of coping with mental (emotional) health in low vision rehabilitation using the Dutch ICF Activity Inventory. Health Qual Life Outcomes. 2014;12:182. doi: 10.1186/s12955-014-0182-4
3. Latham K, Baranian M, Timmis M, Pardhan S. Emotional Health of People with Visual Impairment Caused by Retinitis Pigmentosa. Stieger K, editor. PLoS ONE. 2015;10(12):e0145866. doi: 10.1371/journal.pone.0145866
4. Tagharobi Z, Sharifi Kh, Soki Z. Subjective Well-Being in the Students of Kashan Nursing & Midwifery Faculty (KNMF). Avicenna Journal of Nursing and Midwifery Care. 2012;20(1):54–64. [Persian] http://nmj.umsha.ac.ir/article-1-1107-fa.pdf

5. SadriDemirchi E, Kazan K, Dargahi S. Effectiveness of reality therapy on emotional, psychological and social well-being of elderly men residing in nursing homes. Aging Psychology. 2016;2(3):187–94. [Persian] https://jap.razi.ac.ir/article_623_e4fedd0df57c8f2897c116018b0efdd6.pdf
6. Yang F, Meng H, Chen H, Xu X-H, Liu Z, Luo A, et al. Influencing factors of mental health of medical students in China. J Huazhong Univ Sci Technol Med Sci. 2014;34(3):443–9. doi: 10.1007/s11596-014-1298-9
7. Little MC. An exploration of children's nursing graduates' ability to assess children's emotional health and well-being. J Child Health Care. 2015;19(3):370–80. doi: 10.1177/1367493513509032
8. Akbarpoor Zanghalani MB, Khodayari Shouti S, Malekzadeh A. The relationship between mental health and achievement motivation among the students of Tabriz University of Medical Sciences. Development Strategies in Medical Education. 2016;3(2):14–24. [Persian] http://dsme.hums.ac.ir/article-1-57-en.pdf
9. Parvizrad P, Yazdani Charati J, Sadeghi MR, Mohammadi A, Hosseini H. Relationship between Mental Health, Demographic Variables and Academic Achievement of Medical Sciences Students. J Mazandaran Uni Med Sci. 2014;23(109):241–6. [Persian] http://jmums.mazums.ac.ir/article-1-3249-en.pdf
10. Namdar areshtanab H, Ebrahimi H, Sahebihagh M, Arshadi Bostanabad M. Mental health and its relationship with academic achievement in students of Tabriz Nursing-Midwifery Faculty. Iranian Journal of Medical Education. 2013;13(2):146–52. [Persian] http://ijme.mui.ac.ir/article-1-2275-en.pdf
11. Garshasbi A, Khorsand E, Taghizadeh A. The effect of self- regulation skills training on academic achievement motivation and academic performance of nursing students in english lesson. Research in Medical Education. 2018;10(1):9–1. [Persian] doi: 10.29252/rme.10.1.9
12. Ajam AA. The role of social well-being in academic motivation and achievement of students at University of Medical Sciences. Iranian Journal of Medical Education. 2016;16(0):356–65. [Persian] http://ijme.mui.ac.ir/article-1-4091-en.pdf
13. Fazel P. Effect of a quality of life coaching intervention on psychological courage and self-determination. Shenakht Journal of Psychology & Psychiatry. 2017;4(1):89–109. [Persian] http://shenakht.muk.ac.ir/article-1-333-en.pdf
14. Gaumer Erickson AS, Noonan PM, Zheng C, Brussow JA. The relationship between self-determination and academic achievement for adolescents with intellectual disabilities. Res Dev Disabil. 2015;36:45–54. doi: 10.1016/j.ridd.2014.09.008
15. Litalien D, Morin AJS, Gagné M, Vallerand RJ, Losier GF, Ryan RM. Evidence of a continuum structure of academic self-determination: A two-study test using a bifactor-ESEM representation of academic motivation. Contemporary Educational Psychology. 2017;51:67–82. doi: 10.1016/j.cedpsych.2017.06.010
16. Deci EL, Ryan RM. Self-Determination Theory. In: Wright JD, editor. International Encyclopedia of the Social & Behavioral Sciences. Oxford: Elsevier; 2015. pp: 486–91. doi: 10.1016/B978-0-08-097086-8.26036-4
17. Mirkamali S-M, Khabare K, Mazari E, Farhadi Amjad F. The role of mental health on academic performance of university students with the meditation of academic achievement motivation. Knowledge & Research in Applied Psychology. 2017;16(2):101–9. [Persian] http://jsr-p.khuisf.ac.ir/article_533972_56a6093248682a4bbef19b7dd808b1c4.pdf
18. Salami F, Hatami HR, Noori R. Structural model of substance use tendency in adolescents based on psychological family climate and family history of addiction with mediating peer group. Journal of Applied Psychology. 2018;12(2):265–84. [Persian]
19. Mohammadi K, Rezaei AM, Mohammadifar MA, Talepasand S. The structural model evaluation of the correlation of family functioning and parental abuse with students' academic achievement: The mediating role of social adequacy and academic self-efficacy. Iranian Journal of Medical Education. 2018; (18):60–9. [Persian] http://ijme.mui.ac.ir/article-1-4703-en.pdf
20. Beavers WR, Hampson RB, Hulgus YF. Commentary: the beavers systems approach to family assessment. Family Process. 1985;24(3):398–405. doi: 10.1111/j.1545-5300.1985.00398.x
21. Bagarozzi DA, Brock GW. Family measurement techniques: Beavers-timberlawn family evaluation scale. The American Journal of Family Therapy. 1986;14(3):271–3. doi: 10.1080/01926188608250648
22. Beavers R, Hampson RB. The Beavers Systems Model of Family Functioning. Journal of Family Therapy. 2000;22(2):128–43. doi: 10.1111/1467-6427.00143
23. Najafi M, Dehshiri G, Mohamdi Far MA, Dabiri S, Jafari N. The effect of family function, self-esteem, self-efficacy and personality type on prediction of academic achievement motivation. The Journal of New Thoughts on Education. 2015;11(2):9–32. [Persian] doi: 10.22051/jontoe.2015.1873
24. Ebadi G, Borun R. The relationship between marital conflict and parental monitoring with academic motivation in first graders of Ahwaz High Schools. Biannual Journal of Applied Counseling. 2013;1(3):35–50. [Persian] http://jac.scu.ac.ir/article_10663_a8f81bd81e270fc15593a6e0ba0b94ab.pdf
25. Dadfar R, Bazdar F, Nasrollahi A, Abdolhosaini A, Ahmadi V. Evluating familial factors associated with academic failure in first grade female and male students of high schools. Scientific J Ilam Uni Med Sci. 2013;21(6):224–31. [Persian] http://sjimu.medilam.ac.ir/article-1-1231-en.pdf

[Downloaded from jdisabilstud.org on 2026-11-09]

[DOR: 20.1001.1.23222840.1399.10.0.33.2]

26. Asghari F, Saadat S, Atefi Karajvandani S, Janalizadeh Kokaneh S. The relationship between academic self-efficacy and psychological well-being, family cohesion, and spiritual health among students of Kharazmi University. Iranian Journal of Medical Education. 2014;14(7):581–93. [Persian] http://ijme.mui.ac.ir/article-1-3250-en.pdf
27. Kurd B. Prediction of nursing students' subjective well-being based on mindfulness and self-compassion. Iranian Journal of Medical Education. 2016; 16:273–82. [Persian] http://ijme.mui.ac.ir/article-1-4025-en.pdf
28. Slade M. Mental illness and well-being: the central importance of positive psychology and recovery approaches. BMC Health Serv Res. 2010;10:26. doi: 10.1186/1472-6963-10-26
29. Kline RB. Principles and Practice of Structural Equation Modeling. 3rd Ed. New York: Guilford Press; 2011.
30. Keyes CLM, Shmotkin D, Ryff CD. Optimizing well-being: the empirical encounter of two traditions. J Pers Soc Psychol. 2002;82(6):1007–22.
31. Joshanloo M, Nosratabadi M, Rostami R. Examining the factor structure of the Keyes comprehensive scale of well-being. Scientific Journal Management System. 2006;3(9):35–51. [Persian] http://jip.azad.ac.ir/article_512411_475b3344f7d909bc04c133eef829dd4b.pdf
32. Vallerand RJ, Pelletier LG, Blais MR, Briere NM, Senecal C, Vallieres EF. The academic motivation scale: a measure of intrinsic, extrinsic, and amotivation in education. Educational and Psychological Measurement. 1992;52(4):1003–17. doi: 10.1177/0013164492052004025
33. Weisani M, Lavasani MG, Ejei J. The effect of achievement goals on statistic anxiety through academic motivation and statistic learning. Journal of Psychology. 2012;16(2):142–60.
34. Meyers LS, Gamst G, Guarino AJ. Applied multivariate research: design and interpretation. 2nd ed. Los Angeles: SAGE; 2013.
35. Samani S, Behbahani M. Communication pattern in different types of family in family process and content model. Biannual Journal of Applied Counseling. 2012;1(2):119–34. [Persian] http://jac.scu.ac.ir/article_10251_4591404f090eba6ac5440ebad95e6024.pdf
36. Kamali Igoli S, Abolmaali Alhoseini KH. Explanation of cognitive emotion regulation strategies according to family communication processes and perfectionism in adolescent girls. Journal of Applied Psychology. 2016;10(3):291–310. [Persian]
37. Herman MA, McHale SM. Coping with parental negativity: links with parental warmth and child adjustment. Journal of Applied Developmental Psychology. 1993;14(1):121–36. doi: 10.1016/0193-3973(93)90027-S
38. Moran KM, Turiano NA, Gentzler AL. Parental warmth during childhood predicts coping and well-being in adulthood. J Fam Psychol. 2018;32(5):610–21. doi: 10.1037/fam0000401
39. Najmi S, Feizi A. Study on structural relation of family functioning and self esteem with academic achievement in female high school students. Journal of Modern Psychological Researches. 2011;6(22):97–120. [Persian] https://psychologyj.tabrizu.ac.ir/article_4162_706316ce812d1034d482b053287477fe.pdf
40. Karimi K, Kavousian J, Karamati H, Arabzadeh M, Ramezani V. Structural model to investigate perfectionism, academic motivation with psychological well-being in students. Journal of Applied Psychology. 2016;10(3):311–27. [Persian]
41. Timo J, Sami Y-P, Anthony W, Jarmo L. Perceived physical competence towards physical activity, and motivation and enjoyment in physical education as longitudinal predictors of adolescents' self-reported physical activity. J Sci Med Sport. 2016;19(9):750–4. doi: 10.1016/j.jsams.2015.11.003
42. Kestler-Peleg M, Shamir-Dardikman M, Hermoni D, Ginzburg K. Breastfeeding motivation and Self-Determination Theory. Soc Sci Med. 2015;144:19–27. doi: 10.1016/j.socscimed.2015.09.006
43. Arabzadeh M. Relationship between Basic Psychological Needs and Mental Vitality in the Elderly. Iranian Journal of Ageing. 2017;12(2):170–9. [Persian] doi: 10.21859/sija-1202170
44. Saeid N. the role of psychological needs in forecasting the goal orientation and mental health of students in distance education system. Journal of Iranian Distance Education. 2017;1(2):63–80. [Persian] http://journals.pnu.ac.ir/article_4549_55d0e06f35ffd66d408d35f958dc73bd.pdf
45. Mottaghi Dastenayi S, Yazdi SM, Banijamali SS, Darvizeh Z. The Communication teacher - student and decide to continue or quit school: Mediating role of selfdetermination motivation and academic performance. Quarterly Journal of Research in Educational Systems. 2015:8(27):35–58. [Persian] http://www.jiera.ir/article_50202_62b8fc7e3aed823bcf068b7598f4f097.pdf
46. Arfaa Baluchi F, Kareshk H, Ahanchian MR, Naserian H, Afsharizadeh A. Construct and validate the scale of research needs for mashhad city high school teachers based on self -determination theory. New Educational Approaches. 2016;11(2):27–44. [Persian] doi: 10.22108/nea.2016.21379
47. Yousefi F, Bordbar M. The mediation roles of self-system processes and academic emotions in relationship between autonomy supportive environment and academic engagement. Journal of Developmental Psychology. 2016;13(49):13–28. [Persian] http://jip.azad.ac.ir/article_526835_cb6958a92053e99d7f4b32d683c7c783.pdf
48. Rabbani Z, Talepasand S, Rahimianboogar E, Mohammadifar M. Relationship between classroom social context and academic engagement: the mediation roles of self-system processes, academic motivation and emotions.

[Downloaded from jdisabilstud.org on 2026-11-09]

[DOR: 20.1001.1.23222840.1399.10.0.33.2]

Journal of Developmental Psychology. 2017;14(53):37–51. [Persian] http://jip.azad.ac.ir/article_535881_f72ee1db22c1cdb48b40a93ad2e25318.pdf
49. Noorbala A. Psychosocial health and strategies for improvement. Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology. 2011;17(2):151–6. [Persian] http://ijpcp.iums.ac.ir/article-1-1353-en.pdf

[Downloaded from jdisabilstud.org on 2026-11-09]

[DOR: 20.1001.1.23222840.1399.10.0.33.2]